

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0822U101071

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 21-12-2022

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ніколенко Людмила Ігорівна

2. Liudmyla I. Nikolenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 011

Назва наукової спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Галузь / галузі знань: освіта

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Освітні педагогічні науки

Дата захисту: 20-12-2022

Спеціальність за освітою: Музичне виховання та народознавство

Місце роботи здобувача: Комунальний заклад «Музична школа № 2 ім.Ю.С.Мейтуса м. Кропивницького»

Код за ЄДРПОУ: 02222839

Місцезнаходження: вулиця Євгена Маланюка, будинок, 4, Кропивницький, Кропивницький р-н., 25015, Україна

Форма власності: Комунальна

Сфера управління: Держадміністрація

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 568

Повне найменування юридичної особи: Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка

Код за ЄДРПОУ: 02125415

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 1, Кропивницький, Кропивницький р-н., 25006, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка

Код за ЄДРПОУ: 02125415

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 1, Кропивницький, Кропивницький р-н., 25006, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.35.07, 18.41.01.17

Тема дисертації:

1. Педагогічні умови формування професійної культури майбутнього викладача музичного мистецтва
2. Pedagogical conditions of the formation of the professional culture of the future teacher of music art

Реферат:

1. Дисертацію присвячено дослідженню проблеми формування професійної культури майбутнього викладача музичного мистецтва. Окреслену проблему розв'язано завдяки визначенню, обґрунтуванню та експериментальній перевірці педагогічних умов, що покликані вдосконалити процес професійної підготовки майбутніх фахівців і сприяти формуванню професійної культури майбутніх викладачів музичного мистецтва. Робота містить анотацію, зміст, вступ, три розділи, висновки, списки використаних літературних джерел у кінці кожного розділу, загальні висновки, додатки. У вступі дисертаційної роботи обґрунтовано актуальність і доцільність розв'язання вибраної теми дослідження, представлено зв'язок дисертаційної роботи з науковими програмами, планами, темами, визначено мету, окреслено завдання, об'єкт, предмет дослідження; схарактеризовано методи дослідження; визначено гіпотезу дослідження, наукову новизну, теоретичне та практичне значення одержаних результатів; наведено відомості про апробацію й можливості упровадження

результатів дослідження, його структуру та обсяг; подано загальну кількість публікацій. У першому розділі – «Теоретико-методологічні основи проблеми формування професійної культури майбутнього викладача музичного мистецтва» – здійснено аналіз наукових підходів щодо визначення категоріально-поняттєвого поля, котре складає тезаурус проблеми з дослідження; з'ясовано зміст і структуру професійної культури майбутнього викладача музичного мистецтва. Професійну культуру майбутнього викладача музичного мистецтва визначено як складне інтегроване утворення, що характеризує майбутнього спеціаліста як ерудованого, освіченого, творчо-дієвого фахівця, здатного усвідомлювати значущість художніх цінностей у розвитку особистості, адекватно оцінювати, сприймати, інтерпретувати твори мистецтва, спроможного до творчого самовираження, самоактуалізації, самореалізації у професійній діяльності і соціально-культурному середовищі. Визначено зміст і структуру професійної культури майбутнього викладача музичного мистецтва. Відповідно визначеної компонентної структури досліджуваного нами феномена визначено критерії та показники сформованості професійної культури майбутніх викладачів музичного мистецтва, схарактеризовано їх якісний зміст, зокрема: ціннісно- мотиваційний критерій, який характеризується мірою усвідомлення майбутніми фахівцями системи цінностей і передбачає розуміння мети навчання, значення мистецтва у розвитку особистості, ціннісне ставлення до професії і професійної діяльності (потреба, інтерес), визначає соціо- культурну активність майбутнього фахівця, його бажання і прагнення до творчого самовираження і самореалізації у професійної діяльності; когнітивно-інформаційний критерій, котрий характеризує ступінь розвитку пізнавальної та інтелектуально-емоційної сфери особистості майбутнього викладача, розвиненість його художнього світогляду, освіченість, загальнохудожню обізнаність, музично-теоретичну грамотність, ерудованість, наявність культурологічних, мистецтвознавчих, музично-теоретичних, музично-виконавських, психолого-педагогічних, практично-методичних знань та вмінь; сформованість інтерпретаційної культури, здатності здійснювати художній діалог, розуміти художній образ єдності форми і змісту музичного твору; творчо-діяльнісний критерій, який засвідчує здатність майбутніх викладачів до активної самостійно-пошукової, творчо-проектувальної діяльності; володіння художньо-інтерпретаційними вміннями, технікою художнього виконання; здатність до сценічно-образного перевтілення і художньо-комунікативного спілкування; здатність до емпатії, творчого самовираження і самореалізації у різних видах музично-творчої діяльності; рефлексивно-оцінювальний, що визначає ступінь розвиненості у майбутнього фахівця рефлексивної культури, здатності критично мислити, адекватно й самостійно оцінювати художні явища, дії, вчинки, виражати власну думку, аргументовані судження, переконання, виявляти перспективи власного розвитку та саморозвитку, планувати й здійснювати професійну діяльність та передбачати її результати. Виокремлено чотири рівні сформованості професійної культури майбутніх викладачів музичного мистецтва: низький (репродуктивний), середній (усвідомлюваний), достатній (нормативний), високий (творчий). У другому розділі «Педагогічні умови формування професійної культури майбутнього викладача музичного мистецтва» визначено педагогічні умови: створення освітнього культуротворчого середовища (забезпечення позитивної мотивації студентів до здійснення і реалізації культуротворчої діяльності, суб'єкт-суб'єктна (діалогова) взаємодія); активізація і залучення студентів до творчого самовираження у різних видах музично-виконавської діяльності (сприйняття-інтерпретація-творення); актуалізація і використання традиційних та інтерактивних форм і методів навчання у процесі формування професійної культури майбутніх фахівців музичного мистецтва.

2. The dissertation is devoted to the study of the problem of formation of the professional culture of the future teacher of music art. The outlined problem was solved thanks to the definition, substantiation and experimental verification of pedagogical conditions designed to improve the process of professional training of future specialists and contribute to the formation of the professional culture of future teachers of music art. The work contains an abstract, table of contents, introduction, three chapters, conclusions, lists of used literary sources at the end of each chapter, general conclusions, appendices. The introduction of the dissertation substantiates the relevance and expediency of solving the selected research topic, presents the connection of the dissertation with scientific programs, plans, topics, defines the goal, outlines the task, object, and subject of research; research methods are characterized; the research hypothesis, scientific novelty, theoretical and practical significance of the obtained

results are defined; information about the approbation and possibilities of implementation of the research results, its structure and scope is given; the total number of publications is given. In the first chapter – «Theoretical and methodological foundations of the problem of the formation of the professional culture of the future teacher of music art» – an analysis of scientific approaches to the definition of the categorical-conceptual field, which makes up the thesaurus of the research problem, is carried out; the content and structure of the professional culture of the future teacher of music art is clarified. 7 The professional culture of the future teacher of music art is defined as a complex integrated education that characterizes the future specialist as an erudite, educated, creative and active specialist, capable of realizing the importance of artistic values in the development of the individual, adequately evaluating, perceiving, interpreting works of art, capable of creative self-expression, self-actualization, self-realization in professional activity and social and cultural environment. The content and structure of the professional culture of the future teacher of music art is defined. In accordance with the determined component structure of the phenomenon we are investigating, the criteria and indicators of the formation of the professional culture of future teachers of music art are determined, their qualitative content is characterized, in particular: the value-motivational criterion, which is characterized by the degree of awareness of the value system by future specialists and involves understanding the purpose of education, the importance of art in the development of personality, value attitude to the profession and professional activity (need, interest), determines the socio-cultural activity of the future specialist, his desire and aspiration for creative self-expression and self-realization in professional activity; cognitive-informational criterion, which characterizes the degree of development of the cognitive and intellectual-emotional sphere of the personality of the future teacher, the development of his artistic worldview, education, general artistic awareness, musical-theoretical literacy, erudition, the presence of cultural, art history, music-theoretical, music-performance, psychological-pedagogical, practical-methodical knowledge and skills; the formation of interpretative culture, the ability to carry out an artistic dialogue, to understand the artistic image in the unity of the form and content of a musical work; creative activity criterion, which certifies the ability of future teachers for active self-research, creative and project activity; possession of artistic and interpretive skills, artistic performance techniques; the ability to stage-figurative reincarnation and artistic-communicative communication; the ability to empathize, creative self-expression and self-realization in various types of musical 8 and creative activities; reflexive-evaluative, which determines the degree of development of the future specialist's reflective culture, the ability to think critically, adequately and independently evaluate artistic phenomena, actions, deeds, express own opinion, reasoned judgments, beliefs, identify prospects for own development and self-development, plan and carry out professional activities and predict its results. Four levels of formation of the professional culture of future teachers of music art are distinguished: low (reproductive), medium (aware), sufficient (normative), high (creative).

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Ніколенко Л.І. Формування інструментально-виконавських умінь учнів у процесі ансамблевого музикування. Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. Кропивницький, 2018. Вип. 170. С. 212–217.
- 2. Ніколенко Л. І. Професійна культура в аспекті підготовки майбутніх викладачів музичного мистецтва. Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. Кропивницький, 2018. Вип. 173. С. 269–273.

- 3. Ніколенко Л. І. Сутність і структура професійної культури майбутніх викладачів музичного мистецтва. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспектив. Київ, 2019. № 69. С. 144–148.
- 4. Ніколенко Л. І. Theoretical and methodological foundations of the formation of professional culture of the future teacher of musical art. Наукові записки. Серія: педагогічні науки. Кропивницький, 2022. Вип. 200. С. 202– 207.
- 5. Stratan-Artyshkova T., Nikolenko L. Author's ability in the formation of professional culture of the future teacher of music art. Pedagogy and Education Management Review (PEMR). Issue 2 (4). Таллін: 2021. P. 53–59.
- 6. Oseredchuk O., Nikolenko L., Dolyzni S., Ordatii N., Sitnik T., Stratan- Artyskova T. The Usage of Modern Information Technologies for Conducting Effective Monitoring of Quality in Higher Education. IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security. 2022. VOL. 22(1). P. 113– 120. (Web of Science).
- 7. Ніколенко Л. І. Життєвий та творчий шлях видатного скрипаля, диригента, педагога Кіровоградщини Ю. П. Хілобокова. Новаторські ідеї в галузі струнно-смичкової педагогіки: зб. матеріалів Всеукраїнської науково- практичної конференції. (11 березня 2018 року, м. Київ). Київ, 2018. С. 62–66
- 8. Ніколенко Л. І. Інтерпретація музичних творів для інструментальних ансамблів. Пріоритетні наукові напрямки педагогіки і психології: від теорії до практики: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. (12– 13 жовтня 2018 р., м. Харків). Східноукраїнська організація «Центр педагогічних досліджень». Харків, 2018. С. 12–15.
- 9. Ніколенко Л. І. Педагогічні умови формування професійної культури майбутніх викладачів музичного мистецтва. II International scientific conference «Modernization of the educational system: world trends and national peculiarities»: Conference proceedings. (February 22th, 2019). Kaunas: Izdevnieciba «Baltija Publishing», 2019. С. 287–290.
- 10. Ніколенко Л. І. Педагогічний талант видатного скрипаля Михайла Ваймана. Новаторські ідеї в галузі струнно-смичкової педагогіки: зб. матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції. (14 квітня 2019 р., м. Київ). Київ, 2019. С. 39–42.
- 11. Ніколенко Л. І. Культурологічний підхід у професійній підготовці майбутнього викладача музичного мистецтва. Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції «The world of science and innovation». Лондон: Cognum Publishing House, 2020. С. 606–611.
- 12. Ніколенко Л. І. Метод художніх аналогій у формування професійної культури майбутнього викладача музичного мистецтва. Український учитель у контексті глобалізаційних процесів: Матеріали регіональної науково- практичної інтернет-конференції. (20 травня 2021 р., м. Кропивницький). Кропивницький: ФОП Піскова М. А., 2021. С. 81–85.
- 13. Ніколенко Л. І. Освітнє культуротворче середовище у формуванні професійної культури майбутнього викладача музичного мистецтва. 12 Естетичні засади розвитку педагогічної майстерності викладачів мистецьких дисциплін: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції. (28 квітня 2022 року, м. Умань). Умань, 2022. С. 77–80.
- 14. Ніколенко Л. І., Скачкова Г. І. «Гармонія дитячих сердець»: твори з репертуару інструментального ансамблю «Гармонія» Кіровоградської музичної школи № 2 ім. Ю. С. Мейтуса : В. Кальнауз «Українська кадрили»: аранжування для інструментального ансамблю: навч-метод. посіб. Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2014. 31 с.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Стратан-Артишкова Тетяна Борисівна
2. Tetiana B. Stratan-Artyshkova

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0008-1379-8302

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com/citations?user=xsXgOMQAAAAJ&hl>

Повне найменування юридичної особи: Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка

Код за ЄДРПОУ: 02125415

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 1, Кропивницький, Кропивницький р-н., 25006, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Овчаренко Наталія Анатоліївна
2. Natalia A. Ovcharenko

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4874-1716

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Криворізький державний педагогічний університет

Код за ЄДРПОУ: 40787802

Місцезнаходження: проспект Гагаріна, буд. 54, Кривий Ріг, Криворізький р-н., 50086, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Паньків Людмила Іванівна
2. Liudmyla I. Pankiv

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0218-657X

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=mKuhpe0AAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 9, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Галета Ярослав Володимирович

2. Yaroslav V. Galeta

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0484-529X

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=rVyiXa8AAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка

Код за ЄДРПОУ: 02125415

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 1, Кропивницький, Кропивницький р-н., 25006, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бабенко Тетяна Василівна

2. Тетяна В. Бабенко

Кваліфікація: к.пед.н., доц., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5085-2779

Додаткова інформація:

https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=im5cKRkAAAAJ&view_op=list_works&gmla=ABEO0YoieTA9Yq9a1fO_9a4KsUGrvmDNuo-

[QUYJoCFyhqTdtPXB03oKlBCIOqOHt7bQW6WHlc2JqzSZDQ2TRzQHAniGFvTyj9Pen8cf6p_gSg;](https://www.webofscience.com/wos/author/record/HPE-7419-2023)

<https://www.webofscience.com/wos/author/record/HPE-7419-2023>

Повне найменування юридичної особи: Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка

Код за ЄДРПОУ: 02125415

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 1, Кропивницький, Кропивницький р-н., 25006, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Окольнича Тетяна Володимирівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Окольнича Тетяна Володимирівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Окольнича Тетяна Володимирівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна